

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Prenumerera på

SVITHIOD.

Nr 3.

Annonspris:
Pr ruta om 5,5 c/m höjd och 6,5
c/m bredd: inländska annonser
Kr. 5.—, utländska Kr. 10.—

Den 20 Januari 1894.

Utgives hvarje Lördag.

WALD. ZACHRISSONS FÖRLAG. Byrå: Köpmangatan 34, Göteborg.

Prenumerationspris:
postbefodringsavgift inräknad
helt år . . . . . Kr. 4.—
tre fjärdedels år 3.25
halft år 2.25
kvartal 1.25

Lösnummer:
10 öre.

Prenumeration emottages äfven i hvarje bokhandel samt hos "SVITHIODS" kommissionärer. Bokhandelsdistributörer: Wettergren & Kerber, Göteborg.

GRUNDLAGD

1832.

Nu sysselsätts
800
arbetare.

TILLVERKNINGSVÄRDE

1893

2,500,000
kronor.

JONSEREDS FABRIKERS

Jonsered

AKTIEBOLAG

Göteborg.

tillverkar VÄFNADER & GARN af lin, hampa, bomull & jute samt MASKINER och GJUT-
GODS, hvilka tillverkningar vunnit högsta utmärkelse å in- och utländska utställningar, och vunnit
efterfrågan i alla verldsdelar.

Särskildt framhålles:

JONSEREDS MASKINER FÖR TRÄFÖRÄDLING.

Ständigt nya konstruktioner. Gångse maskiner på lager. Ny katalog under utarbetande.

JONSEREDS PATENT BOMULLSREM. SCANDINAVIAN COTTON BELTING.

Helväfd. Billig. Stark.

JONSEREDS LINSLANG & JONSEREDS HAMPSLANG.

Täta. Starka. Garanteras för ångsprutas högsta tryck.

JONSEREDS PRESSENING, NYA KVALITÉER.

Klibba ej i värme, stelna ej i köld, starka, hållbara mot röta.

JONSEREDS SÄCKAR, SEGELDUK, PRESSENINGSDUK, BULDAN, TÄLTDUK, KANFAS, PRESS-
DUK, LAKAN, HANDDUK, FODERVÄF, BLÅRANDIG LINNEVÄF M. M., AF LIN, DOMESTIK, TWILLS-
SEGELDUK M. M. AF BOMULL, SEGELGARN, SÖMGARN, BINDGARN, SKOGARN ny sort, FISKEGARN,
BOMULLSGARN & MATTVARP.

Santina

af Konrad Telmann.

Öfvers. för Svithiod af Ellen Wester.

(Forts. fr. N:r 2.)

»Det dröjde ej länge. Sor Bernardo bar hackan öfver axeln och på ryggen en stor korg, fasthållen medelst breda bärremmar, och bakom honom kom Sora Lucia pustande af hetta och med oupphörligt anropande af madonnan. De gingo in, och jag smög mig sakta fram till fönstret af det rum, där den omtalade gula fåtöljen stod, och där vi brukade intaga våra måltider. Jag dolde mig bakom löfverket på de blomstrande slingerväxter, som klädde husets norra fasad, och tittade försiktigt in mellan bladen. Därinne stod Santina som, iklädd ett af sin mors stora köksförkläden, dukat bordet och nu stod och rörde i en skål sallat, alldeles som om inte det minsta märkvärdigt låge häruti, utan som om hon hvarje dag plägade syssla just så. Och att se de båda gamles ansikten, då de sågo dottern, ögonstenen, deras stolthet och deras glädje, stå framför dem, liksom om hon fallit ned från himmelen. Hon log blott emot dem och sade »God kväll», som om det alls inte vore något ovanligt. Och hur de spärade upp ögonen och ömsom skrattade och gräto och slog ihop händerna och ropade som tokiga och darade i hela kroppen och nästan icke kunde stå på benen — det var både underligt och rörande att bevittna!

När de ändtligen fattat, att det var Santina, deras Santina, en varelse af kött och blod och ingen andesynd, och att hon nu kommit hem och ville stanna hos dem — hur de då omfamnade och kysste hvarandra om och omigen och icke kunde tala, utan blott snyfta och smeka hvarandra, och icke visste på hvad sätt de skulle uttrycka sin förtjusning, alldeles som barn, som stora barn. Och till sist visste de ej bättre att göra än att falla på knä och bedja, och Santina föll också på knä, och alla tre tackade madonnan, som gifvit dem henne åter. Först därefter kunde de båda gamla rätt fatta, hvilken lycka, som vederfarits dem och logo öfver hela ansiktet medan tårarna ännu stodo dem i ögonen. Till sist satte de sig till bords så andäktigt, som om kungen själf bjudit dem till sin pranzo. Och Santina passade upp dem. De åto dock icke mycket, ehuru de kunde ha rättighet att vara hungriga efter sitt dagsarbete; de sutto blott och sågo på sin dotter och puffade till hvarandra med armbågarna och småskrattade med sälla miner. Ett sådant barn som de hade. Och en sådan välsignelse den heliga Gudsmoorden beskärt deras hus, då hon gaf dem barnet! Och att hon icke blifvit den allraminste smula högmodig, utan gick och sysslade som om hon varit hemma alla dagar! Sor Bernardo måste fira denna högtid på något särskildt sätt. Han hade i källaren ett litet fat gammalt vin, hvitt Ischia-vin af den finaste årgången under detta sekel. Och den dag, då Santina gifte sig, hade han ämnat skiicka vin-fatet som ett tackoffer till den heliga Restitutas kloster

i Lucco Ameno. Men nu skulle det tappas ett krus däraf för att fira Santinas hemkomst till föräldrahemmet; det kära helgonet kunde ej misstycka detta, och den främmande signorn skulle de hemta, och sedan skulle de alla fyra vara tillsammans och vara glada, så glada som aldrig förr.

»Så gick det också. Sor Bernardo gick ned i källaren med vinkruset i handen, och Santina skickades ut att söka mig. Jag måste nu i största hast aflägsna mig, så att hon icke skulle märka, att jag lyssnat, och jag lät henne möta mig i vingången och följde henne villigt hem. När sedan Sor Bernardo åter kom upp med sitt krus och först lät oss inandas doften, innan han med högtidlig min ifyllde glaset, och vi alla höllo glaset upp mot ljuset och därefter klingade med hvarandra för lycka och välgång åt Santina i det gamla hemmet och slutligen med dröjande välbehag smuttade på den eldiga drycken, var detta det oskyldigaste dryckeslag, hvori jag någonsin deltagit. Händelsevis kommo också om en stund ett par bekanta till Sor Bernardo för att tala med honom om vinaffärer och de stannade för att göra heder åt Ischias härliga produkt. Det blef för kvaft och trångt i det lilla rummet, och därför flyttade vi oss alla ut på terrassen, hvarest vi under söderns strålände stjärnhimmel fortsatte vårt lugna pokersamlade under muntert men ärbart samspråk.

»Till slut gick det dock därhän, att Sora Lucia började bli sömnig och nickade och slumrade i sin gula fåtölj, som vi tagit ut med till henne. Och då Sor Bernardo och hans vänner afhandlat Santinas hemkomst och öfvergått till vinpriserna och därifrån till en liflig och häftig diskussion om fäderneslandets politiska förhållanden, fick jag tillfälle att tala förtroligt med Santina under det samtal, som vi två sakta förde. Hvarför vi talade så tyst, vet jag icke, ty hvem som helst hade kunnat få höra, hvad vi sade, men utan att veta af det, närmade vi oss hvarandra, pratade, hviskade och skrattade — hvaråt? Åt ingenting just. Vi voro blott glada som barn. Öfver oss glimmade de eviga stjärnorna, som på det dunkelblåa hvalfvet stråla så mycket klarare än hos oss; en doftfyld ljum nattvind fläktade våra hufvud; vinet perlade i glaset och Santinas ögon lyste också som stjärnor medan muntra, friska ord flöto öfver hennes läppar. Jag kan ej nu säga, hvarom vi talade, ehuru det då föreföll mig som om vi afhandlade både djupa och viktiga ämnen, men i alla fall kommo vi hvarandra nära redan denna första afton, och jag tror, att den var mitt lifs lyckligaste stund. Det jag kände för henne då, uppfyllde mig med lycka och var dock så rent och så fritt från alla bitankar, som aldrig sedermera.

»När vi slutligen skildes åt och gästerna med något vacklande steg begåfvo sig hemåt, Sor Bernardo hade nämligen hemtat upp ännu ett krus från källaren, och Sora Lucia snarkade fredligt i sin stol — förekom det oss båda, att vi varit länge och nära bekanta och vi kunde icke förstå, att vi den dagen sett hvarandra för

Forts. å omslagets tredje sida.

PRENUMERERA i tid å posten eller i bokhandeln å SVITHIOD!

SVITHIOD.

Illustrerad tidskrift, utkommande hvarje lördag.

N:r 3.

Lördagen den 20 Januari.

1894.

En själfbekännelse.

Då jag i höstas fick vetskap om att mitt porträtt prunkat i en kroatisk tidskrift, var mitt första intryck en känsla af beklämning eller förlägenhet. En sådan utmärkelse, om det nu skall vara en sådan, plägar äljes blott förlänas åt namnkunniga eller döda personligheter, och jag är, mig veterligt, hvarken det ena eller det andra ännu.

Men man vänjer sig vid mycket här i världen — till och med vid att bli afritad i tidningar, och hvarför skulle man missunna »Svithiod», hvad en sydslavisk kollega redan besitter? Hvad min bild kan hafva för intresse för »Svithiods» läsekrets — det är mig en redaktionell hemlighet, som jag ej bryr mig om att söka lösa.

Men icke nog med detta! Redaktionen af »Svithiod» har gått ända därhän att af mig själf äska några ord, som kunde närmare belysa mitt konterfej, och jag är gärna villig att lemna några sakliga upplysningar hällre än riskera att se texten vanställd af oriktiga fakta, oförtjenta loford eller oförtjent klander.

Jag är född på landsbygden i Helsingland den 30 Sept. 1859, har blifvit vaccinerad, konfirmerad, har fullgjort min beväringsskyldighet och är nu mera anställd i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidnings redaktion.

Är icke detta nog? Skulle »Svithiod» önska veta något mera, kan jag härfpå endast svara, att ett menniskolif är så rikt och djupt, att det ej kan affärdas på några tryckspalter, och att en del af dess erfarenheter, dess stämningar, är af sådan art, att man hvarken kan eller vill blotta dem för den profana mängden. Måhända skulle jag dock till min biografi kunna foga, att jag tycker om att studera — studera böcker, naturen, lifvet och att jag tycker om att resa och ströfva.

Härmed är det svåra åliggandet fullgjordt med episk enkelhet och historisk trovärdighet. Innan jag lägger från mig pennan, kan jag dock icke underlåta nämna några ord om en viktig sida af mitt obetydliga lif: *mina minnen från skoltiden.*

Med alla de ljusa, sorglösa erinringar, som äro förknippade med skoltiden, och med all aktning för mina lärare, af hvilka jag fortfarande vågar räkna flere såsom mina personliga vänner, kan jag icke utan vemod blicka tillbaka på de *tio år, som gagnlost förflöto på skolbänken.*

Jag skyndar här anmärka, att denna anklagelse, som väl må kallas fruktansvärd, riktar sig mot systemet, icke mot någon viss skola. Tvärtom: det läroverk, jag tillhörde, ansågs då mönstergillt, och dess styresman under min första skoltid var ingen mindre pedagog och organisatör än Sveriges nuvarande ecklesiastikminister.

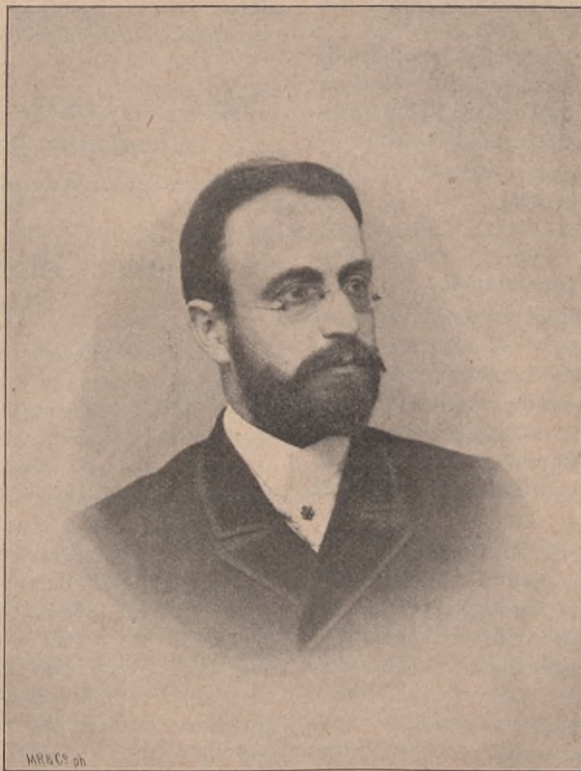
Jag behöfver kanske också tillägga, att jag inte var någon träbock i klassen. Fastmer bibehöll jag alltid hedersrummet N:o 2 och ansågs visst för »ett godt hufvud». Och däri, d. v. s. i detta öfver-skattande, låg kanske en del af olyckan.

För att visa fruktlösheten af detta tioåriga pluggande, vill jag i korta drag påpeka de viktigaste läroämnenas behandling.

Mitt älsklingsstudium var *historien*. Jag kunde perfekt redogöra för anledningen till det peloponnesiska kriget eller rabbla upp de saliske kejsarnes regeringsår; men hade man i studentexamen frågat mig om Sveriges grundlagar, hade jag ej kunnat lemna ett nöjaktigt svar. Om jag då visste något om tiden efter 1789, kom sig detta af att jag på egen hand öste ur min

fars rika bibliotek, naturligtvis utan kritisk urskiljning.

På tal om historieundervisningen erinrar jag mig följande episod. Då jag första gången kom till Berlin och med ungdomligt intresse sökte sätta mig något in i de nutida socialpolitiska rörelserna, blef jag händelsevis bekant med en teol. fil. kandidat från Sverige. Han hade öfverbetyg i historia, d. v. s. ett kunskapsmått ungefär motsvarande fordringarna för fil. kandidaten. Jag råkade nämna namnet Lassalle och si! kandidaten hade aldrig hört det namnet. Hade jag frågat honom, när Nebukadnesar besteg tronen eller när Sokrates gifte sig med

ALFRED JENSEN.

Xantippa, tviflar jag ej på att jag fått ett närmelsevis riktigt besked.

Och *geografien!* Ju mer jag sett af världen under mina färder, dess mer har jag lärt mig älska detta ämne, och jag vet ingen intressantare lektyr än en god rese-skildring. Skolundervisningen i detta ämne var dödande tråkig, och ur den synpunkten var det kanske så godt, att ämnet utgick redan i femte klassen. Jag kunde på blindkarta peka ut en obetydlig stad i Spanien eller räkna upp städer vid Donau. Men visste jag, hvaruti Sveriges naturliga rikedomar bestå? Nej! Lärde man mig grunddragen af den astronomiska, statistiska och politiska jordläran? Nej!

Eller skall jag tala om *språkstudiet?* Jag kunde korrekt böja verben på *-u*, kunde i ett andedrag räkna upp de latinska subst. som hafva *-ium* i stället för *-um* och konjugera *katal* så, att censorn nästan fick glädjetårar i ögonen. Och så kunde jag ledigt öfversätta Schiller och hjälpligt reda mig med fransk prosa. Men då jag första gången fick höra tyska och franska talas, gapade jag af stum häpnad, och då jag i Upsala skulle börja läsa nordiska språk, visste jag ej, hvad en ordstam är, och hade ingen *aning* om något, som heter jämförande språkforskning.

Naturvetenskapen förblef mig hela skoltiden en död bokstaf, och ur denna synpunkt sett var det så godt att äfven detta ämne kastades bort vid inträdet i sjunde klassen. Jag fick lära mig vissa underliga bråktal, som skulle betyda antal tänder i öfver- och underkäk hos vissa djur, och jag inpräglade i minnet en massa latinska växtnamn, dem jag sedan samvetsgrannt glömt. Men när fick jag lära mig skilja på våra inländska träd eller fågelarter? hvad fick jag för insikt om naturprodukternas betydelse för människan? Då jag såsom skriftställare sökt skildra de landskap, som omgifvit mig, har jag lifligt känt denna brist, ty mina målningar hafva blifvit så abstrakta, så färglösa, just därför att jag ej vetat de konkreta benämningarna på mitt eget modersmål.

Behöfver jag tala om kristendomsundervisningen på det högre stadiet, d. v. s. *teologien* — denna parodi på ungdomsuppfostran! För så vidt jag lärde mig något af dessa spetsfundiga utläggningar, var det endast ett plus i osjälftändig tankeslöhet. Skulle skolynglingen *tänka*, då han pluggar Norbecks paragrafer, måste han till läraren ställa frågor, som antingen gjorde denne svarslös eller till lögnare.

I nära samband härmed står den *obligatoriska kyrkogången*. Behöfver jag erinra mina gamla skolkamrater, huru vi om söndagsförmiddagarna smugglade med oss lexböcker, romaner, kortlekar och tändstickor (såsom sällskapsspel!), och huru de, som sutto närmast vakthafvande läraren, intogo »andäktiga» positioner för att få sofva i fred! Helt visst höra barn gärna på en verkligt varm-hjärtad, lättfattlig predikant — jag behöfver blott erinra om Pontus Wikner eller den älsklige, äfvenledes tidigt bortgångne lektor Schedin —, men huru många sådana finnas? Och där detta ej är fallet, där har kyrkobesöket en motsatt verkan. För min del tror jag, att den apati för kyrkan (jag vill ej säga irreligiositet), som kännetecknar vår tids manliga ungdom, till en del kommer sig af *kyrkovånget* under barndomen. Men om denna apati stegras till antipati, kan den yttra sig i svåra utbrott — jag har en studentkamrat från samma län: han heter *Victor E. Lemstrand* . . . . .

Öfver mitt *matematiska* skolstudium vill jag helst dra glömskans slöja; men jag välsignar den hederlige lektor S., hvars älskvärda indulgens inte hämmade min studie-bana. Och att jag var dålig i räkning, det fick jag

praktiskt erfara i Upsala, då jag gjorde mina lärospån i bankdiskontering och »ouppsägbara» lån . . . . .

Och med sådana förutsättningar förklarades jag *mogen* med *berömligt* kunskapsmått, mogen för fritt universitetsstudium, mogen för livvets skola. Skall jag skratta eller gråta, när jag tänker därpå? Jag hade pluggat in läxor, dem jag nu till största delen glömt och haft föga användning för på min litterära bana. Jag yfdes öfver smått estetiskt jobberi, hade på ett betänkligt sätt utbildat min förmåga att *icke* tänka, hade omedvetet insupit en ytlig bildningshögfärd och var totalt bortkommen i det verkliga lifvet. Då trodde jag, att jag visste mycket; nu vet jag, att jag vet litet och att jag aldrig får veta så mycket, som jag skulle vilja.

Min fortsättning i Upsala vardt början lik. Jag anklagar icke universitetet därför, och nu blåser det lyckligtvis friskare vindar i Odinslund. Men förutom mig själf, anklagar jag det dåliga föredömet af äldre kamrater, som ännu nöjde sig med det utsugna skalet af en »estetisk», missuppfattad gluntpoesi.

Genom en sammanställning af lyckliga omständigheter kuggades jag i examen och for på guds försyn till Hamburg, där jag fick plats som volontär i en ekonomisk tidskrift. Hvad som sedan timat är en sak, som närmast rör mig och *S. A. Hedlund* och kommer ej allmänheten vid — tills vidare åtminstone.

Se där den enda »biografi», jag anser mig kunna gifva!

Berlin i Jan. 1894.

Alfred Jensen.

Uppmuntra Svithiod: Prenumerera!

Janne Blomstedts kärlekssaga.

Upptecknad af *Figge*.

H. C. Andersen berättar i en af sina sagor om en pepparkaksgosse och en pepparkaksflicka, som lågo sida vid sida på bagarens disk och älskade hvarandra obeskripligt ömt, fast de aldrig kommo sig för att ge uttryck åt sina känslor. »Han är man, han bör säga det första ordet», tänkte hon. Men det gjorde han inte. Och så lågo de där och blefvo torrare och torrare för hvarje dag. Hennes känslor blefvo allt finare och kvinnligare, och till sist suckade hon bara: »Jag är dock lycklig att ha fått ligga bredvid honom på disken.» En vacker dag gick hon midt itu. »Hade hon vetat af min kärlek, hade hon nog hållit ihop lite längre», klagade gossen, och hans mandelhjärta höll på att brista af sorg. Men det gjorde det inte; sådana där mandelhjärtan äro starkare än någon kan tro.

Jag vet inte om Janne Blomstedt läst ofvanstående lärorika historia, men det borde han ha gjort. I tid.

Janne Blomstedt var en af stadens solidaste affärsmän, egde gård och grund, godt utseende, god helsa och godt humör samt gällde bland vänner och kamrater för »en äkta hedersprisse». De senaste femton åren hade han bestämdt lika ofta som solen gick upp fått höra frågan: »Nå Janne, när blir förlofningen af?» utan att han gett annat svar än ett menande småleende.

»Föremålet», lilla Klara Vibom, hade naturligtvis samma spösmål att besvara. Menniskor äro ju så snälla och välmäta.

Lilla Klara ja! Janne tänkte ofta med rörelse på första gången han såg henne. Det var på en barnbal

hos farbror Knut. När man uppnått bevaringsåldern anser man naturligtvis under sin värdighet att dansa med småflickor, och Janne hade öfver en timme stått vid en dörrpost och sett öfverlägsen ut. Men ett tu tre kom där lif i den trötta blicken och den påbörjade gäsningen öfvergick till ett förtjust leende. Det föreföll honom som när man från trånga, kvafva rum kommer ut i guds fria natur; i stället för den gnisslande dansmusiken hörde han jublande lärkdrillar, kände svalkande hafsbris, såg blåa skyar och böljande sädesfält. Hvad kunde denna kraftiga verkan åstadkomma? Endast ett gladt klingande skratt och blicken från ett par mörka ögon, då en af de föraktade småflickorna dansade förbi.

»Nej, en sådan unge, så söt hon var!» Säsom magnetiserade följde Jannes ögon flickan i den ljusblå klädningen och med det gula, krusiga hårsvallet ned åt ryggen. Och dansen var icke väl slut, innan han skyndade sig fram och presenterade sin värda person: Mitt namn är Blomstedt. Har fröken möjligen någon dans öfrig åt mig?

»Jag heter Klara — och hon gjorde en skolflicksaktig nigning — Vibom», tillade hon rodnande och sökte inlägga mera värdighet i sitt sätt. Ett försök som dock snart uppgafs såsom alltför ansträngande.

»Nej, jag tror inte jag har någon dans ledig. Hon såg bekymrad på det fullskrifna kortet. I rösten låg en tydlig misräkning, mycket smickrande för vår hjälte.

»När man är så eftersökt som fröken, bör en bal vara en succès?»

»Åh, jag har makalöst roligt; alla äro så förfärligt snälla och vänliga! Och tänk, jag som är aldeles främmande, det är bara Emmy och några af flickorna jag känner från skolan. — Och kan ni tänka er jag var så rädd — det är ju min första bal — att jag höll på att be mamma att få stanna hemma, men så skämdes jag öfver att vara så sjäpig. Jo, det hade varit en härlig historia, om jag stannat hemma och haft tråkigt i stället för *det här*.» Hon lade ett sådant eftertryck på sista ordet, att han, ende, bortskämde sonen i rikemans hem, brast i ett hjärtligt skratt åt denna entusiasm. Och hon instämde, som hon *måste* göra, då hon hörde ett skratt, äfven på hennes egen bekostnad.

En vals spelades upp, och en af de ungdomliga kavaljererna närmade sig, kastande mörkdande blickar på »snobben»

»Tror ni inte den där pojken kunde förmås att afstå valsen åt mig?» hviskade Janne.

Hon såg på honom med ett par stora förvånade ögon: »Nej; det vore ju ovänligt. — Men Emmy sade att det blir nog några extra danser utom programmet.»

»Dem får jag — allesamman — hör ni det!»

Han hade icke behöft be hälften så bevekande för att till svar erhålla hennes uppriktiga: »Ja, gärna.»

När festen var slut följde han henne hem, oaktadt hennes försäkran att gamla Stina var eskort nog. Under promenaden anförtrorde hon honom, att modern för tre månader sedan flyttat in till staden från S., hvarest fadern varit kyrkoherde. Denne var död för ett par år sedan. Syster Ellen var lärarinna i en af stadens flickskolor. Hon hade i dagarna blifvit förlovad med en kammarskrifvare i tullen. »Och när hon gifter sig, slöt Klara sin redogörelse, »så blir det jag, som får vara mammas stöd, hon är så klen och bräcklig, lilla mamma, och behöfver så väl någon som tar vara på sig.»

Janne kände sig så förunderligt varm om hjärtat då han lyssnade till hennes framtidsplaner. Om hon sagt sig ännu gå ut och eröfra en kejsartron, skulle han icke betvivlat hennes framgång. Det vackra, välformade hufvudet med den käcka resningen, den raska, spänstiga

gången, men framför allt det glada, friska sinnet kände han måste ta hela världen med storm.

Från den där minnesvärda balaftonen var Janne Blomstedt för alltid snärjd i gud Amors garn. Pappa, som fann kärlekskväden och utkast till friarebref i hans pulpetlåda på kontoret, brummade öfver »förbaskade dumheter.» Mamma suckade öfver att »gossen» mistat sin aptit och passade på att alltid ha hans favoriträtter till middag. Systrarna voro försmädliga och »pikade».

Ja, så hade *han* det. Och *hon*?

Hon skref inga kärlekskväden; hon skref bara stilar. Det gällde att ta en vacker afgangsexamen för att sedan komma in på lärarinneseminariet. Men det kunde hända, då hon som bäst satt lutad öfver skolböckerna, att där kom en glans i blicken och en varm rodnad på kinden, som bestämdt icke kunde tillskrifvas Olde eller Euklides. Snarare var det väl minnet af ett par förälskade ögon, ett visst tonfall i rösten, eller en varm handtryckning vid afskedet.

Men tiden går. Janne skickas af sin pappa till ett handelskontor i Hamburg. Lilla Klara går igenom sin seminariekurs. Efter fyra års skilsmässa mötas de igen, och den gamla historien upprepas. Trots de ansträngande studierna har Klara såväl kindens rosor som sinnets varma tro på lifvet ograverade. Janne har vuxit till sig, blifvit manligare och värdigare i sitt uppträdande. Sedan pappa lagt sig att dö, har han intagit hans plats på kontoret. Mamma pysslar som förr om »gossen», och systrarna, som blifvit ännu skarpare och långnästare, äro ständigt au jour med hans företaganden: hvem han dansade med på den och den balen, hvem han följde hem den och den aftonen o. s. v.

Janne håller till godo med deras stickord. Han har en gång för alla insupit en ofantlig respekt för »flickorna». *Ett* veta de dock inte, och han småler belåtet vid tanken på hur han lurar dem. Af omsorg för sin lilla återstod af skönhet utsträcka systrarna sin morgonsömn så länge som möjligt; men den skulle betänkligt störas, om de visste att vid 8-tiden promenera Janne och Klara i alléen eller parken. De stråla af lycka och tala om allt mellan himmel och jord, blott icke om det, hvaraf bådas hjärtan äro öfverfulla. Ibland bli honom känslorna öfvermåttiga och orden darra redan på hans läppar, men så tycker han sig höra syster Linas skarpa röst, blandad med syster Minas gråtmilda jämmer, och på sin arm känner han tryckningen af en gammal darrande hand: Min gosse, min ålderdoms tröst — måtte ingen ta dig ifrån din gamla mamma! — Och orden förbli outtalade. Janne tiger som den snälle gosse han är.

Åren komma och gå. Fem, tio, femton och medföra sina små oundvikliga växlingar. Janne lägger på hullet, stiger i taxeringsvärde och sina medborgares aktning, blir både kyrko- och stadsfullmäktig. Lilla Klara träffar han icke så ofta som förr. Hennes mor är död, och hon har inackorderat sig hos systemen. Denna är sjuklig — sista stadiet af lungsot, säger läkaren — och Klaras tid är delad mellan lektionerna och vården om systemens hem. På morgonpromenaderna har hon vanligen med sig en liten parfvel, som ständigt tar hennes uppmärksamhet i anspråk. Hon är alltid glad och vänlig, men Janne ser dock med ett stygn i hjärtat den förändring hon undergått. Gången har inte samma spänstighet, kring ögonen ha kommit ett par fina rynkor och skrattet har mistat sin friska klang. Och hon talar aldrig mera om framtiden, öfver hufvudet aldrig om sig själf. Ibland, då intrycket af denna förändring är starkare än vanligt, brukar Janne ta sig själf i upptuktelse, och det är inga vackra epitet han ger sig, såsom dubbelåsna, feg stackare

ända tills han börjar tycka synd om sig och anklagelseakten slutar med fullkomligt frikännande. Ja, det är inte utan att han ser sig omsväfvad af en viss martyrgloria.

Äfven sin syster förlorar Klara. Och när de små moderlösa klänga sig intill henne, känner hon att *här* har hon sitt lifsvärk. Ungdomsdrömmen gömmer inte längre någon förhoppning, den har blifvit ett vemodsfyllt minne, som mer och mer bleknar bort under plikttroget och kärleksfullt arbete för andras lycka. Och lille Hugo anförtroar en dag sin pappa: »Vet du att när moster Klara skrattar är det som om hela barnkammaren blefve full af solsken.»

Med fullkomligt läkta hjärtasår lägger Klara en dag sin hand i svågerns med löfte att bli honom en trofast hustru, hans barn en god moder.

* * *

När Janne Blomstedt varit ute och festat och en eller annan vän följer honom hem, talar han gärna om

sin kvinnokänedom och söker ge sin goddagspiltsuppsyn en så Hamletsaktig prägel som möjligt: »*Jag* känner kvinnan, ser du, bror. Födda koketter allesamman. Sirener som locka och snärja, och när de väl fått en i nätet, så — adieu mon plaisir. Hvad frågar en kvinna efter årslång, trofast kärlek! Intet! *Jag* känner dem, och skalden har rätt: Frivolity, thy name is woman!»

Vid gathörnet afskedar han alltid vännerna, öppnar försiktigt porten, och då han hunnit till tamburdörren, drar han af sig pjäxorna och smyger på tå in i sitt rum. Han hade tyckt sig se syster Linas långa näsa skymta fram mellan persiennespjälarna i ena matsalsfönstret.

Ankarsrum.

Vi föreställa oss att de flesta af våra läsare skola finna sig intresserade af att i bilder se partier från ett af våra större svenska järnverk. I en dalsänkning, omkransad af reslig tallskog och genomskuren af ett vattendrag, som förbinder södra Östergötlands sjösystem med österhafvet, ligger Aktiebolaget Ankarsrums bruks stora etablissementer. Södra Tjusts härad har namn om sig att vara en af de naturskönaste trakter i Sverige, något som hvar och en, som reser därigenom, måste medgifva äfven är fallet.

Ankarsrums bruk är beläget inom dessa landamären; det ligger lugnt därnere i däliden, först uppmärksamadt när man är strax invid. En redogörelse för den fabrikation, som här drifves, ligger icke inom ramen för detta korta utkast; vi bemärka blott, att Ankarsrum vetat förskaffa sig ett godt namn öfverallt, hvarest svenskt järn är känt. Och detta omdöme gäller äfven fabrikationen af stål, gjut- och emaljgods. — När man från järnvägsstationen begifver sig åt höger ned åt verken, kommer man först till smedjan med dess hårdar, vällugnar, grofvalsverk m. m samt i förbindelse därmed finvalsverk, i hvilket järn af mycket klen dimension kan utvalsas. — Därefter till martinverket med dess intressanta stålfabrikation. — Vid det »öfre» bruket finnes äfven gasugnarne, blåsterhusen, ett sågverk samt kontors-, laboratoriums- m. fl. byggnader. — Det »nedre» bruket omfattar mekanisk verkstad, emaljeringsverk, gjuteri och hytta samt rostningshus för malmen, hvilken på särskilda järnvägsspår nedföres nästan ända till ugnarne. De till större delen prydliga arbetarebostäderna äro ock här belägna.

En dröm-idyll.

Det var en gång en drömmare, hvars fantasi var så utomordentlig, att den trotsar all beskrifning. Då han var ung hade han försökt att realisera sina drömbilder, men det lyckades aldrig. Sedan dess hade han för länge sedan glömt att beklaga sin oförmåga häruti, tvärtom, han gladdes däråt. Han visste att verkligheten aldrig liknar inbillningen därom; och därför grep han med förtjusning sina drömbilder, som de kommo, och smålog vid tanken därpå, att han icke åträdde att fördärfva dem likt poeterna, målarna, författarna. Han dvaldes — alltid ensam — i sitt eget drömland. Ensligheten är den enda självviskhet som är beundransvärd; självviskhet plågar vanligen andra, men då den finner sitt uttryck i enslighet, befriar den på samma gång världen från plågan deraf. Denne drömmare var afundsvärd; han hade blifvit vand vid sitt eget sällskap och nöjd därmed — en härlig sak, uppnådd endast af ett ringa fåtal.

När man besinnar huru många varelser som finnas på jorden, hvilka ständigt söka realisera sina förhoppningar och åsikter, kan man lätt nog göra sig en föreställning om, hvilken till ytterlighet lycklig man denne drömmare, som var tillfredsställd med sina blotta fantasier, var. Och dock beklagade man honom, icke vetande att han var mycket visare än andra. I dessa beklaganden såg han likväl intet; hans ögon, djupa och blixtrande, tvenne tvillingsljus, sågo intet i världen utom det, som var skönt och inbillningsrikt och — onyttigt. Hans fötter trampade marken endast på de mjukaste fläckarne; kring hans läppar spelade det småleende, som kysser, kysser sådana inbundna drömmar, sådana ljufva, blinda drömmar. Under det att andra plågades af den smärta, som drömmar förorsaka då de flyga bort, smålog alltid denne lycklige drömmare, som aldrig tillät sina drömmar blifva annat

än drömmar. — Poeten sitter fullkomligt stilla med ögonen spejande kring horisonten. Så drar han en smula på smilbandet; hans läppar åstadkomma ett ljud, som om han kysste någon; han hastar till sitt skrifbord och börjar skriva. Efter en stund börjar hans ögonbryn rynkas, hans hand nedsjunka; slutligen upptar han papperet och låter ögonen fara öfver det han skrivit och då — då upptäcker han sin svaghet. Så är det ock med målaren — och alla de andra. Drömmaren såg allt detta och fortsatte med att småle och drömma.

En dag — denne drömmares ålder visade sig själf i de hvita hår, som man här och där kunde upptäcka på hans hufvud — låg vår drömmare på sin favoritsoffa och drömde om en vacker kvinna. Hur det kom sig visste han icke, men han kände en kyss bränna på sina läppar och när han rusade upp såg han i spegeln midtemot, att hans läppar skiftade färg, först hvita, sedan röda. Men han sade sig själf att det endast var en skön dröm och återvände till soffan för att fortsätta densamma. Men

Ankarsrum: Smedjan och Valsverket.

Ankarsrum: Hyttan och Gjuteriet.

åter, efter några ögonblick, kände han en kyss på sina ögon; denna gång öppnade han dem endast utan att eljes röra sig, och i spegeln midtemot såg han icke sig själf utan kvinnan i drömmen. Hon kom emot honom, och på hennes halföppna läppar kunde han se att hon just kysst honom. Han tänkte aldrig på att utfundera hur hon kommit in; han glädde sig öfver hennes närvaro, och fann den ej alls egendomlig.

»Ni ser», sade hon — och ingen kan göra sig en föreställning om hur ljufft rösten klingade — »Ni ser att jag kommit. Jag har kommit för att förverkliga Edra drömmar.»

»Ja», sade han, »jag ser. Ni är mycket vacker. Men jag behöfde icke —» han tystnade. Han insåg att det skulle varit en alltför fadd anmärkning.

Hon smålog förtjusande. »Åh, jag vet», sade hon, med ännu leende ögon, »Ni föredrager Edra drömmar. Men se, är jag icke vacker, lika vacker som dessa?» Hon satte sig på en kudde vid hans sida. »Skall jag gå», fortfor hon, »och lemna platsen för drömmarne?»

Han sträckte ut handen och vidrörde henne försiktigt, liksom om han vidrörde en dröm. »Nej», hviskade han, »stanna».

»Ja, jag vill stanna. Kanske — hvem vet? — för alltid. Ty jag har kommit till Eder som en belöning för alla dessa år, Ni har drömt; ingen annan har drömt så väl, så troget; och nu är jag här, jag, den enda dröm som blef en verklighet. Har Ni någonsin hört om en dröm, som uppfyllts? Har Ni hört något annat än jämmer öfver verklighetens ihållighet? Nej. Men Ni är en så vacker drömmare. Ni har föraktat mig så käckt att — jag älskar Er. Till alla andra, som alltid längta efter mig kommer jag aldrig, men till Er —»

Hon räckte honom båda händerna och hans drömmar förlorade sig i hennes ögon.

Slutligen talade hon igen.

»Och nu», sade hon, »nu då jag kommit till dig, skall du bli, om du så vill, den störste af alla stora. Alderstund du endast drömt och längtat efter drömmar skall du i verkligheten upplefva större ting än någon upplefvat. Du må drömma om de märkligaste ting, allt skall blifva verklighet. Dina drömmar skola förvåna världen, men de skola icke mer förblifva blott drömmar. De skola blifva verklighet. Alla de sköna saker du tänkt på, allt det storartade du byggt upp i fantasien, skall blifva utfördt. Om —»

»Åh», sade han, där är ett 'om'?»

»Men ett ljufft! Det är endast om du vill låta mig alltid vara din ledstjärna. Se mig i ögonen vackre drömmare, och alla dina drömmar skola realiseras. Är det så svårt?»

Det blixtrade till i hans ögon och en rodnad betäckte hans kinder. Han sprang upp liksom om hans ungdomsdrömmar redan förverkligats och, med hennes händer fortfarande i hans egna, drog han hennes ansikte mot sina läppar.

»Det skall bli det ljufvaste för mig!» hviskade han, då parfymen af hennes andedräkt slog emot honom, »det ljuffligaste för mig! Jag skall dricka ur dina ögon och —»

»Alla dina drömmar skola förverkligas.»

De gingo, omslutande hvarandra, till fönstret och sågo ut i världen. Och det föreföll drömmaren som om världen vore skön, skönare än han någonsin inbillat sig.

Och så hände det nu att denne drömmare försökte att förverkliga fantasien. Veckotals arbetade han med en energi, en eld, som var beundransvärd, oförklarlig för hans vänner, som intet visste om den fagra dröm han haft. Allt efter som hans arbete framskred vederkvickte han sig ur hennes ögon och han såg att hans verk var godt. Verkligheten syntes nu för honom vara långt ljufvare än tjusningen af hans drömmar.

Till slut var arbetet fullbordadt. Drömmaren såg på det och allt efter som han betraktade detsamma började han få frosskakningar, han blef blek, det svartnade för hans ögon. Hans läppar rörde sig som af smärta.

»Det är dåligt», sade han för sig själf, »det är afskräckande. Hvarför insåg jag det ej förr? Hvarför trodde jag —»

Han vände sig hastigt för att söka den, i hvars ögon han funnit inspirationen.

»Säg mig», sade han hänfullt, »hvar-

för har du bedragit mig? Du lofvade att mina drömmar skulle blifva verklighet, att —»

Han höll inne då han såg förvåningen i hennes ögon.

»Jag», sade hon, »jag sade det? Åh ni drömmare, hvilken stark inbillning har ni inte. Hur skulle jag kunna lofva något så vanvettigt? Jag!»

Hon skrattade, ännu jämt förföriskt, men, som han tyckte, med ironi.

Han betraktade henne, öfverläggande med sig själf om han skulle slå henne, eller om —. Och så uppdök åter en dröm, som kom honom att glömma henne för en stund. Han såg däri en blix af sanning — något som han ville dölja för sig själf. När dimman skingrats blickade han på kvinnan, som stod framför honom och suckade bittert.

Det var icke hon, det var drömmen om henne, som förföljt honom.

Och då sanningen kom öfver honom lik skuggan af ett moln, började hans ögon tåras och han längtade efter den lycka, han sett i sina drömmar, en lycka, som han aldrig fullständigt skulle blifva beskärd.

Ty det gifves intet ögonblick i världen så bittert för

Ankarström: Mekaniska verkstaden

artisten som det, då han först upptäcker att en viss kvinna är ett beläte af lera och ej af fantasi, ej gjord af de sköna ämnen, af hvilka drömmar uppstå; och bitterheten af detta ögonblick glömmes aldrig.

J. P. P.

Kashtanka.

Af Anton Tshechov.

Öfversättning från ryskan af Alfred Jensen.

I.

Dåligt uppförande.

En ung, rödhårig hynda — blandning af tax och rått hund —, hvars nos mycket liknade en räfs, sprang fram och tillbaka på trottoaren och såg sig oroligt omkring åt båda sidor. Stundom stannade hon och sökte, under det hon med ett gnällande tjut lyfte än den ena, än den andra stelfrusna framtassen, göra sig själf räkning för huru det konnat komma sig att hon gått vilse.

Hon erinrade sig mycket väl, huru hon tillbragt dagen och huru hon till slut hamnat på denna okända trottoar.

Dagen hade börjat med att hennes husbonde, snickaren Luka Alexandritsh, satt på sig mössan, tagit under armen ett slags trästycke, som var inlindadt i en röd duk, och skrikit:

— Kashtanka! nu gå vi!

Då ättlingen af tax och rått hund hört sitt namn, hade hon hoppat ner från hyvelbänken, där hon sofvit på spånorna, sträckt makligt på sig och sprang efter husbonden. De personer, hos hvilka Luka Alexandritsh brukade upptaga beställningar, bodde förfärligt långt bort, så att snickaren, innan han hunnit till allesammans måste gå in på krogen några gånger och stärka sig en smula. Kashtanka erinrade sig också, att hon under vägen burit sig mycket illa åt. Af glädje öfver att få komma med på promenaden hade hon skällande hoppat upp på spårvagnar, sprungit in på gårdar och ränt i väg med andra hundar. Snickaren hade flere gånger förlorat henne ur sikte, måste stanna och skrek argsint efter henne. En gång hade han till och med med en uppsyn af lömskhet med knytnäfvnen slagit hennes räföra och framstammat:

— Mätte ko—le—ran ta dig, ditt kräk!

Sedan Luka Alexandritsh uträttat sina ärenden, helsade han som hastigast på sin syster, hos hvilken han fick en sup med tilltugg; från systemen gick han till en bekant bokbindare, från bokbindaren till en krog, från krogen till en fadder o. s. v. Korteligen: då Kashtanka hamnat på den obekanta trottoaren, hade det redan kvälats, och snickaren var full som en kaja. Han svängde med armarne, suckade djupt och sladdrade:

— I synd hafver min moder födt mig till världen. O syndaskam! syndaskam! Och nu gå vi på gatan och titta på gaslyktorna, men när vi dö, skola vi brinna i brinnande gehenna!

Eller ock anslog han en välvillig ton, lockade Kashtanka till sig och pratade:

— Du, Kashtanka,* är en insekt, ett krypdyr och ingenting annat. Inför människan är du precis det samma som timmermannen mot snickaren.

Under det att han så underhöll sig med kreaturet, hade musik plötsligt börjat dåna. Kashtanka hade tittat sig omkring och fått se ett regemente soldater, som tå-

gade på gatan rakt mot henne. Enär hon icke kunde fördraga musik, som irriterade hennes nerver, hade hon börjat tjuta, och till hennes stora förundran hade snickaren, i stället för att bli rädd, skrika eller skälla, brustit ut i ett gapskratt, gjort front och fört alla fem fingrarne till mösskärmen. Då Kashtanka sålunda såg, att husbonden ej gjorde några invändningar, hade hon börjat tjuta ännu mer och besinningslöst kastat sig tvärs öfver gatan till den andra trottoaren.

Då hon åter kom till eftertanke, hördes musiken ej mer och regementet var borta. Hon sprang öfver gatan tillbaka till den plats, där hon lemnat husbonden, men o ve! snickaren var icke längre där. Hon rusade fram, så tillbaka igen och sedan hoppade hon än en gång tvärs öfver gatan, men snickaren tycktes ha sjunkit ner i jorden. Kashtanka började lukta på trottoaren i förhoppning att därigenom få korn på husbondens spår, men kort förut hade någon odåga gått gatan fram med nya gum-migalosecher, så att all annan lukt uppblandades med den skarpa kautschuksdoften och icke kunde särskiljas längre.

Under det att Kashtanka sprang af och an utan att finna sin husbonde, hade det mörknat. På båda sidor af gatan tändes lyktor och i husfönstren syntes ljus. Snön föll i stora flingor och hvitfärgade gatstenar, hästryggar, kuskhattar, och ju mörkare det vardt i luften, dess hvit-tare tycktes föremålet bli. Tätt förbi Kashtanka gingo oupphörligt okända »kunder» fram och tillbaka, skymde utsikten för henne och trampade henne. (För Kashtanka var hela menskligheten delad i två olika delar: husbönder och kunder, som gjorde beställningar. Mellan dessa båda fanns det den väsentliga skilnaden, att de förra hade rätt att slå henne, men de senare hade hon själf rätt att krafsa på benen). Nu hade desse »kunder» emellertid brådtom och egnade henne ej den minsta uppmärksamhet.

Då det blifvit alldeles mörkt, greps Kashtanka af förtviflan och fasa. Hon smög sig till en trappa och begynte gråta bittert. Hela denna dags irrfärder med Luka Alexandritsh hade uttömt hennes krafter; hennes öron och tassar voro stelfrusna, och härtill kom att hon var rysligt hungrig. Under hela dagen hade hon bara två gånger fått tillfälle att taga något: hos bokbindaren hade hon smakat litet klister, och på en krog hade hon vid disken hittat ett korfskiinn — det var alltsammans! Hade hon varit människa, skulle hon bestämdt tänkt så här:

— Nej, ett sådant lif är outhärdligt. Jag måste skjuta mig!

II.

Den hemlighetsfulle okände.

Men Kashtanka tänkte på ingenting alls, utan bara grät. Då de mjuka snöflingorna helt och hållet betäckte hennes rygg och hufvud och hon af matthet försjunkit i en tung dvala, knarrade det plötsligt i dörren vid trappan; dörren flög upp och slog henne i sidan. Hon rusade upp. Genom dörröppningen trädde en man, som hörde till »kundernas» slag. Eftersom Kashtanka skrek till och föll under hans fot, kunde han icke undgå att blifva henne varse. Han böjde sig ner och frågade:

— Hvar är du ifrån, stackars kräk? Har jag gjort dig illa? Stackare! stackare! Var inte ledsen! var inte ledsen! Förlåt! . . .

Kashtanka betraktade den okände genom snön, som hängde på ögonhåren, och såg framför sig en liten, fetlagd man med slätrakadt, fylligt ansikte, i cylinderhatt och med lösknäppt päls.

(Forts.)

* Ordet betyder egentligen *tordyfvel*.

”Öfverste så-och-så.”

Historier om aflidne härtigen af Devonshire äro få, ty härtigen var, i olikhet med sina likar en modest och tillbakadragen herre. En historia är emellertid värd att komma till allmänhetens kännedom. Det må förutskickas att härtigen var en i allo artig och förekommande man.

En dag kom en besökande. Hans visitkort inlemnades och bar namnet »öfverste så-och-så». Lakejen upplyste att främlingen rest en lång väg för att få träffa härtigen. Hans höghet, som icke kände öfversten, bad sin sekreterare intervjua den okände, men han återvände snart med beskedet att den besökande, som tycktes vara en gentleman, afböjde allt samtal utom med härtigen själf. Härtigen lät främlingen inkomma i biblioteket och bugade sig artigt för honom. Sedan anvisade han honom taga plats, en erbjudan, som öfversten ej efterkom; han blef stående och betraktade blott härtigen från topp till tå. Främlingens märkvärdiga uppträdande började blifva obehagligt och han blef till sist tillfrågad hvad han önskade.

På denna fråga svarade öfversten blott med begäran att få taga härtigen i hand, hvilket bifölls.

Därpå utropade han: Tack, jag är Eder mycket förbunden. Jag har rest flera hundra mil för att se en verklig engelsk härtig, men jag väntade aldrig att han skulle tillåta mig skaka hand med honom. Tack så mycket. Om Ni någonsin skulle komma till Chicago hoppas jag Ni ännu en gång vill tillåta mig det, min adress är »så-och-så, 29-de avenyen».

Därpå tog han sin hatt och lemnade rummet under det att härtigen bugade sig djupt, som om han blifvit hedrad, i stället för att han hedrat en amerikansk »fläsk-öfverste med att skaka hand med honom.

LITTERATUR.

Emil eller om uppfostran af J. J. Rousseau. Svensk tolkning af Fil. Dr J. Bergman, med förord af Otto Salomon. Göteborg, Wettergren & Kerber. 364 sid. Pris inb. 5 kr.

Denna berömda bok, en af världslitteraturens yppersta, har icke allenast, då den för 130 år sedan först utkom i Frankrike, väckt den allra största uppmärksamhet och varit af mäktigt ingripande verkan, men dess inflytande på uppfostringskonsten har under hela den mellanliggande tidrymden varit i ständigt stigande, något som efter många tecken att döma nog äfven framgent kommer att blifva händelsen. Det torde därför kunna antagas, att när nu för första gången denna bok, som har många betingelser för att aldrig kunna blifva gammalmodig eller föråldrad, utkommit i svensk öfversättning den skall vinna många och intresserade läsare. Arbetet ingår i den af Direktör Otto Salomon redigerade serien: »Skrifter af Uppfostringskonstens stormän».

HELVUDBRYT

Bidrag emottagas med tacksamhet.
Honorar efter öfverenskommelse.

Logogryf.

I forna tider trodde man
Att existens jag hade
Men ingen dock bevisa kan
Att någonsin jag lade
I dagen, att jag funnes till
En hvar kan tro just hvad han vill.

I skriften finner du mitt namn
Rätt ofta, vill jag minnas,
Man säger, att jag byter hamn
Och städse lär jag finnas
Till hands när något ondt det sker.
Då skrattar jag, och ljufvligt ler.

I mörker dväljes jag förvisst
Fast ljus mitt namn hörs bringa.
Och ljuset äfven skall till sist
Mig uti kedjor tvinga — — —
Min existens blott finnes i
En stackars men'skas fantasi.

* * *

Du utan tvifvel gissat har
Mitt namn förutan möda.
Men friheten ändå jag tar —
För att din tid föröda,

Att låta dig i småord få,
Ännu en nöt att knäcka på.

Ett kvinnonamn det första är
Och finns i almanaekan
Det andra du i fickan bär
Det tredje det har tackan;
Och andra varelser det ha,
Båd han och hon och du och ja'.

Det fjärde fås när som en dag
Du gifter dig med »henne».
Hon är väl ej det femte? Jag
Det hoppas; vet att denne
Är icke ljuf att se uppå
Men kanske bättre dock att få.

Det sjette finns i jordens sköt
Det sjunde gror på marken,
Du ofta af dess vällukt njöt
När du gick ut i parken.
Det åttonde den döfve vill
Det nionde hör smeden till.

Det tionde du höra får
— När du den hör så lär den —
En handelsterm det är, och går
Kring hela vida världen.
Det elfte visst en sjöterm är
Det tolfte ett pronomen är.

Det trettonde det är den man
Som gärna önskar skämta — —
Och se'n jag afsked taga kan
Kan flera ord ej hemta.
Jag hoppas du ej tar det tungt —
Ej heller jag. Och därmed punkt.

* PRISTÄFLAN. *

Extra pristäfteflan.

Ett pris af *Ett hundra Kronor* utlovas den, som före den 1:ste nästkommande Februari anskaffar de flesta postprenumeranterna å *Svithiod*, dock minst 20 exemplar. — Den täflande har att å närmaste postanstalt i rekvi-rentens namn prenumerera å tidskriften, samt därefter på en gång till *Exp. af Svithiod, 34 Köpmansgatan, Göteborg*, insända duplettkvitton. Namnet på den person, som samlat de flesta prenumeranterna och hvilken genast erhåller den utfästade summan, kungöres i första februarinumret.

Exp. af Svithiod.

Lösning af pristäfteflan i N:o 1.

»Välsignadt varde minnet af min ädle fader, som ännu i grafven förmår skydda sin son».

Priset 10 kr. har tillfallit Herr *G. Ad. Ericsson*, Kungsgatan 60, Göteborg, som erhållit beloppet i postanvisning.

Det äldsta folk i Europa äro Baskerna, hvars land är beläget i Norra Spanien, längs kusten af Biscayaviken, ett folk, som i århundraden lefvat för sig själf.

I motsats till andra Europeiska folk har det aldrig blifvit besegradt. För lång tid sedan utarbetade de en förordning om representativ styrelse och gjorde lagar, lämpade efter deras behof. Landet har två naturliga fördelar. På ena sidan är det skyddadt af berg och på den andra af en klippig kust. Häraf följer att folket är både bergs- och sjöfolk.

Antalet Basker inom det egna landet är ungefär 800,000; medräknadt sådana, som bosatt sig i Spanien eller annorstädes, uppgår folkets nummerar till omkring 1½ million. Deras språk är icke likt något annat i Europa och har ej heller förbindelse med något i hela världen. Mongolernas idiommer hafva dock i någon ringa grad likhet med baskiskan.

Bevis på att språket existerat redan vid stenåldern finnas.

Många reformer, som först i senare tider kommit till stånd i den öfriga världen, hafva sedan urminnes tider funnits hos Baskerna, t. ex. frihandel, kvinnans likställighet med mannen i af-seende på eganderätt m. fl.

Bokstafsgåta.

Sök 8 ord, hvilkas begynnelsebokstäfver bilda namnet på en berömd nordisk författare och slutbokstäfverna namnet på ett af hans arbeten.

Orden äro:

1) en »stor man», 2) födoämne, 3) mansnamn, 4) bergsträcka, 5) stad i Sverige, 6) stad i England, 7) näringsgren, 8) läroboksförfattare.

Ordgåtor.

I.

Af 3 bokstäfver bildas 3 ord, alla med samma vokal.

1) adjektiv, 2) räkneterm, 3) musikterm.

II.

Af 5 bokstäfver bildas 3 ord, alla med samma vokaler.

1) stad, 2) något sött, 3) verb.

Rebus.

Med lösningen på franska.

pir	vent	venir
un	vient	d'un.

Lösningar

af *Helvudbrytet* i N:o 2.

Logogryfen: Morgondag, hvaraf fås orden: ord, ägg, mord, mo, gror, mor, ro, Rom, or, Gad, Don, and.

Charaderna: 1. Lokatt. 2. Åror.

Fyrkantgatan: Kors, Ohio, Rist, Sota.

Bokstafsgåtan: Hjo-bo.

Siffergatan: Göteborg. De särskilda orden äro: Gud, Örn, Tre, Erg, Bod, Ost, Råg, Get.

SVITHIODIADER

»Kan man blifva foto-
graferad här?»

»Ja, sex kronor dus-
sinet.»

»Jag kunde inte taga
hela familjen med; var
god säg mig hur mycket
jag har att betala för mig
ensam.»

* * *

Förste riksdagsmannen:
»Frågan är huruvida vi
skola betrakta likör som
lyx eller som en nödvän-
dighet.»

Andre riksdagsmannen: »som bådadera.»

* * *

»Hvarför gifte du dig med honom? Du
påstod ju att du icke älskade honom.»

»Visserligen, men mina nya initialer bil-
dade ett så vackert monogram.»

* * *

Gustaf: »Hade mycket besvär i går. Tog
en flicka ut på en åktur med min nya häst.
Mina armar äro ännu såsom förlamade af
mina försök att hålla in henne.»

Albert: »Flickan?»

Gustaf: »Nej, hästen.»

* * *

Läraren: »Om din mor hade tjugofem
alnar tyg och skulle därpå göra en klädning,
hvertill behöfdes aderton alnar, huru myc-
ket blefve då kvar?»

Lilla flickan: »Mamma kan inte sy kläd-
ningar själf. Hon har ofta försökt, men de
blifva alltid antingen för —»

Läraren: »Antag att hon sände det till
sömmerskan, hur mycket skulle denna sända
tillbaka?»

Lilla flickan: »Det beror på hvilken
sömmerska man använder. Somliga skulle
ej sända tillbaka något alls.»

Läraren (otåligt): »Antag att hon skie-
kade det till en ärlig sömmerska.»

Lilla flickan: »Somliga af de ärliga skära
till för stort, så att intet blir öfver, hur
mycket tyg man än lemnar.»

* * *

»Hvarför ber Ni om min autograf?» frå-
gade poeten, som önskade höra sig smick-
rande berömmas.

»Emedan ingen annan kan skriva den.»

* * *

»Hur tillbrakte du dina ferier?»

»Jag lefde ett hundlif.»

»Hur då?»

»Jag sof för det mesta.»

* * *

Dottern: »Men, pappa, jag är säker på
att det icke är mina pengar Wilhelm vill
komma åt. Han säger, att äfven om jag
vore fattig ville han gifta sig med mig.»

»Ja, han tyckes verkligen vara renons
på omdömesförmåga.»

* * *

En tankspridd pappa underrättade po-
lisen om sin rymda dotter på följande sätt:
Lång, vacker, ser ut att vara tre eller fyra
år yngre än hon är.

* * *

Studenten: »Jag vill öppet tala om för
er att jag kan inte betala kostymen förrän
till nästa år. När kan den bli färdig?»

Skräddaren: »Nästa år.»

* * *

Pojken (med känsla): »Jag är fader- och
moderlös — far sitter i fängelse och mor är
på därhus och om jag kommer hem utan
pengar, så slå de mej.»

* * *

Klara: »Hvad tänker du ge mig, pappa,
när jag skall gifta mig en gång?»

Pappa: »Mitt samtycke, Klara.»

* * *

»Hvad gråter du för, Tom?»

»Mina bröder ha en fridag och det har
inte jag.»

»Men hvarför har inte du också en fri-
dag?»

»Jag är inte gammal nog att gå i skola.»

* * *

Första skönheten: »Då har både Gustaf
och John gjort henne giftermålsanbud —
hvem blef den lycklige?»

Andra skönheten: »John, Gustaf gifte
sig med henne.»

* * *

Domaren: »Hvilken fräckhet att bryta
sig in i ett hus vid en trafikerad gata midt
på ljusa dagen!»

Tjufven: »Jag var redan engagerad för
kvällen.»

* * *

Fru (till en besökande väninna): »Du
tycker väl inte illa om att jag fortsätter
med mitt arbete medan du är här — då skall
jag inte tycka att jag spiller bort tiden.»

* * *

Möjligheter.

Hvad stolta tankar får ej du,

Du full af glädje är,

När du har funnit att din fru

Dig skänkt en token där!

Men andra tankar får väl du;

Ej glädje just det är,

När du har funnit att din fru

Dig skänkt två tocka där!

Men det är intet mot när du

En gång så lycklig är (!)

Att finna att din snälla fru

Dig skänkt tre tocka där!

* * *

Han: »Tycker du om mig min älskling?»

Hon: »Ja mycket.»

Han: »Hvarför tycker du om mig, min
älskling?»

Hon: »Jag vet icke.»

* * *

»Fröken Ada, jag älskar Er utesägligt»,
bekände unge Herr Z.

»Jag är glad att höra det», svarade
fröken Ada lugnt.

»Ni gör mig förfärligt lycklig.»

»Jag hoppas jag skall fortfara att göra
Er det, ty jag kommer att blifva Er styf-
mor.»

* * *

Herrn (som står i en spårvagn): »Min
fru, ni trampar på min fot.»

Fru: »Förlåt, jag trodde det var
den herrns, som sitter midt emot.»

* * *

»Mycket romantiskt med deras bröllop,
var det inte? Han räddade henne från att
drunkna.»

»Ja, de sutto i en båt när han friade.
Hon afslog anbudet och han knuffade henne
i vattnet.»

* * *

Svithiods expeditör

är omöjlig. — Han ler nem-
ligen fortfarande!

Innehållsförteckning:

En själsbekännelse af Alfred Jensen. Janne Blomstedts kärlekssaga af Figge. Ankarsrum. En dröm-idyll af J. P. P. Kashtanka af Anton Tshechov. Öfverste så-och-så. Litteratur. Pristäfte. Diverse. Hufvudbry. Svithiodiader. Santina. Roman af K. Telman (på omslaget).

första gången och nu skulle gå till hvila under samma tak. »Felicissima notte!» helsade hon. Ordens veka klang genljöd för mig under denna första natts sömn och drömmar.

Så följde en rad af lyckliga, stilla, blåa dagar. Drufvorna mognade bland rankorna, och den segrande solen kokte deras blod till ljuflig glöd; i höstens rika färgmättade yppighet prunkade hela ön, flickorna läto sina stornelli ljuda genom luftens solklara stillhet, medan de i vinbergen afplockade druvorna. Dag efter dag satt jag i rankornas skugga på bergsslutningen; dag efter dag hörde jag Santina trippa fram genom pergolan, till dess hon stod bakom mig och hennes skugga föll öfver gruset bland de genom löfverket dallrande solfläckarna. Då vände jag mig om och räckte henne handen, och vi helsade hvarandra med ögon och läppar som goda vänner, hvilka icke sett hvarandra på länge, ehuru vi dagligen voro tillsammans många timmar.

»Och sedan kommo de dagliga lektionerna, som voro af helt egendomlig beskaffenhet. Santina ville ej egna sig åt något bestämdt ämne; helst ville hon lära allting och ändå litet till! Först och främst tyska! Det var synd och skam, sade hon, att ej undervisning i tyska meddelats på institutet; där fingo de blott läsa franska och en smula engelska; men det var ett afskyvärdt språk, hvarmed hon ej längre ville bry sin hjärna. Alltså började vi med tyskan. Den vållade både arbete och besvär, och ändå gick det knappast ur fläcken. Det var ju så mycket annat, som kom emellan. Exempelvis ville Santina läsa »filosofi», det kunde ej gå an med mindre, och hon var mycket förvånad öfver, att jag icke kunde rekommendera en liten lärobok, där alla filosofiska system funnos återgifna i komprimerad och lättfattlig framställning. Hon ville så gärna veta allt och kunna resonera med mig om allt, hvarmed jag sysselsatte mig, och hon hyste också verkligt intresse för de mest olikartade saker, visade ofta en högst förvånande fin uppfattning och hade ett klart och skarpt förstånd. Det var rörande att se, huru hon timma efter timma kunde sitta bredvid mig med sina stora, lifliga ögon fästade på mig för att uppfatta och i sitt sinne inpräglade hvart ord jag sade, och detta fastän jag visste, att hon mycket hellre skulle ha drömt på sin soffa i deras »salone» eller plockat blommor i bergsskrefvorna med en glädtig sång på läpparna och munterhet i sinnet.

»Ty hennes natur var för litet komplicerad och för barnsligt oerfaren ännu, för att hon med riktig ifver skulle kunna fördjupa sig i lärda studier. »Sor Constantino», sade hon en gång, då jag på hennes önskan afgifvit en lång förklaring öfver ordet »relik» och de olika definitioner däraf, som filosoferna uppställt, därvid jag så fördjupat mig i min förklaring, att jag nästan förgätit, hvem min åhörare var: »Sor Constantino, jag tror, att om man alltid handlar efter sitt eget hjärtas bud, så följer man äfven den högsta sedelagen, och för resten kan man hvarken ur böcker eller filosofiska system komma på det klara med, hvad som är det

rätta; det måste man göra upp inom sig». Det kom en tid sedermera, då jag tänkte på dessa hennes ord.

»Naturligtvis dröjde det ej länge, innan underrättelsen om att Santina kommit hem spred sig till Casamicciola och trakten däromkring, och det föll af sig själfvt, att de unga männen sökte få se henne, och att de blefvo förtjusta, så snart detta lyckats. Ryktet om Santinas älskvärdhet och skönhet utbredde sig snart så att ynglingarna icke allenast stodo på lur utanför kyrkdörren för att uppfånga en skymt af henne, när hon gick från mässan, utan också sökte att möta henne på vägar och stigar, och till sist på söndagseftermiddagarna under alla möjliga förevändningar eller utan förevändningar alls kommo till Sor Bernardos hus för att tala med fadern och därigenom söka närma sig dottern.

»Och bland dem som kommo, befunno sig de båda föreslagna kandidaterna till Santinas hand. Carlo Brunetti från Lucco Ameno och Pietro Giorgi från Forio. Alla kommo de för att uppgöra affärer med Sor Bernardo eller för att helt vänskapligt förhöra sig om hans befinnande och hans vingård, men på samma gång sökte de utforska, om Santina Mortellini var en flicka, för hvars skull det kunde vara mödan värdt, att taga på sig äktenskapets ok. Och utan undantag blef svaret jakande, så att innan många veckor gått Santina utan egenkärlek kunde skryta af, att valet stod henne fritt bland alla Ischias giftasvuxna unga män. Men det såg ej ut, som om hon ännu kände den ringaste lust att göra ett sådant val. Hon bemötte dem alla, de gamla som de unga, de vackra som de fula, de rika som de fattiga med samma hulda, lugna vänlighet, som vittnade om hennes älskvärda naturell, men hvarken om uppflammande kärlek eller om, att hon i och för sig fann något behag uti att kyssas af männen eller långt mindre om, att hon ännu gaf någon af sina friare företräde för den andre. Hon tycktes hålla lika mycket eller lika litet af dem alla, och hände det, att någon närmade sig henne för djärft eller för öppet, så kunde hon gifva honom ett svar, som betog honom lusten att den gången fortsätta.

»Detta fick jag veta, mindre genom egna iakttagelser än genom föräldrarnas, i synnerhet Sora Lucias berättelser, ty denna hade nu en gång gifvit mig en sådan plats i sitt hjärta, att hon alltid delgaf mig sina hemligaste planer och bekymmer. Hon beklagade sig däröfver, att Santina hvarken brydde sig om eller gaf den ringaste uppmuntran åt Ischias suckande söner, att hon minsann i stället skrämde bort sina rika friare genom sitt otillgängliga sätt, och att hon, modern, icke visste, hvad hon skulle taga sig till med en flicka, som rent af stötte lyckan ifrån sig och bar sig åt, som om hon ville bli nunna och ingenting annat. Hon hade gjort, hvad hon förmådde, och både med allvar och stränghet förehållit flickan hennes dumhet, men Santina var som förryckt och svarade blott, att det väl vore mycket dummare att gifta sig utan att tycka om sin man, och hon tyckte icke om någon af dem, som friade till henne.

(Forts)

Profnummer har utkommit af
Tidning för svensk Snabbskrift.
Organ för O. Melins system.
 Redaktion:
 Pär Videgren. J. O. Gyllenspetz.
GÖTEBORG.
 Tidningen utsändes en gång i månaden och kostar blott kr. 2: 20 för helt år, halfår kr. 1: 40. Prenumeration sker på närmaste postanstalt eller bokhandel, i Göteborg hos tidningens bokhandelsdistributörer: Wettergren & Kerber.
 Alla meddelanden till tidningen adresseras: »Tidning för svensk Snabbskrift», Göteborg.
 Profnummer sändes kostnadsfritt.

Praktiskt! **Lärobok** *Lättlärd!*
Förenklad
Snabbskrift
 af
O. W. Melin.
 2:dra eller 3:dje upplagan.
 I hvarje bokhandel.
 »Melins system förklaras af sakkunniga för att vara det mest lättlärdade och mest praktiska utaf alla kända snabbskrifningssystem.»
 "Svithiod"

Salomon & Williamson
 — Göteborg —
 35 Östra Hamngatan 35.
BOSÄTTNINGSAFFÄR.
 Porslin, Glasvaror,
 Nysilfverarbeten, Ljuskronor
 etc.

Hypoteksföreningen för Vestkustens Städer

omfattande städerna *Laholm, Halmstad, Falkenberg, Varberg, Kongsbacka, Göteborg, Marstrand, Kungälf* och *Strömstad* samt *Lysekil* och *Trollhättan*, utlemnar

Amorteringslån

mot säkerhet i stadsfastigheter.

Kontor i Göteborg: Magasinsqvarteret 1 & 2.

Plats sökes.

En ung flicka

som genomgått hushållsskola önskar komma i en bildad familj, för att vara frun behjälplig vid hushållsgöromål. Vid lön fastes mindre afseende. Svar till »S. M. 1894» torde insändas till Svithiods expedition, Göteborg.

En ung musikalisk flicka

med undervisningsvana, som genomgått 7-klassigt läroverk söker plats som guvernant. Lönepretentioner små. Svar till »Elna 22» inväntas inom åtta dagar af Svithiods expedition.

Plats finnes.

En ung man med god skolunderbyggnad, rask, villig och energisk med föräldrahem i Göteborg. erhåller stadigvarande anställning. Närmare meddelar Exp. af Svithiod.

Kommissionärer.

Dugliga inarbetade kommissionärer sökas öfver hela Sverige för distribuering mot hög provision af **SVITHIOD.**

★ Redaktris ★

för Hufvudbryfdelningen i Svithiod sökes. Anbud emotas med första. Red. af SVITHIOD.

Var god se efter

på edra gamla bref från 1852—1858 om derå skulle finnas några frimärken. Sådana uppköpas till höga priser af J. Hyberg, Nääs, Floda station.

Stående annonser

från Herrar Läkare, Jurister m. fl. m. fl. införas till billigaste pris i Svithiod.

**Boktryckeri-
Kalendern
1894**

är nu utkommen.

★ ★ Pris Kr. 1.50. ★ ★

G. & H. HASSELBLADS FOTOGRAFISKA MAGASIN

Östra Hamngatan 46. GÖTEBORG. Rikstelefon 12 44.

Stativkameror

i största urval.
Fullständig undervisning gratis.

Håndkameror

EXPRESS, Mars, Zeus, Furror, Excelsior, Frena, Kodaks Delta m. fl.

Plåtar emottagas till framkallning och kopiering.

